

Fattigstugan

Malexander socken, Boxholms kommun

ANTIKVARISKT ÅTGÄRDSPROGRAM

Marie Hagsten Byggnadsvård 2020

Avsnitt 2 av 3 Gatstugans (Fattigstugans)
renovering - Beskrivning

BESKRIVNING

Stugan står på stoppstenar av natursten med fyllning av granitstenar. Väggarna är uppförda av liggande timmer och fasaderna är klädda med en bred locklistpanel som är spikad med handsmidd spik. Knutbrädorna är vitmålade men har varit faluröda. Sadeltaket är belagt med handslaget enkupigt lertegel. På norra gaveln är delar av nävertaket synligt. Skorstenen sitter i norra takfallet och är vitmålad. Åsarna på östra gaveln har huggna droppnäsor. På västra gaveln saknas denna dekor. Här är åsarna släta. Nocken är belagd med brädor. Vindskivorna har en enkel profil. Även dessa har tidigare varit faluröda. Fönsterbågarna är alla olika. På östra gaveln sitter det största fönstret och bågen in till förstugan på västra gaveln består av ett mindre enlufts-fönster. Övriga bågar är spröjsade. Dörren är en narad bräddörr som består av tre brädor och har spår av en gråblå kulör.

Fattigstugan som blev café är numera grönmålad. Gamla fattigstugan är sig lik. Framför de båda byggnaderna gick tidigare vägen genom byn.

Fattigstugan ligger nära vägen. Till vänster i bild skymtar Birgittastugan, flyttad från Aspenäs.

Åsarna har ett dekorativt avslut (droppnäsa) på östra gaveln.

Under tegelpannorna finns näver kvar på norra takfallet.

Fönsterbåge på norra sidan in till köket.

Fönsterbågar och fast mittpost in till stugan.

Fönsteröppning på västra gaveln in till förstugan.

Ytterdörren.

INVÄNDIG BESKRIVNING

Mycket tyder på att stugan ursprungligen har varit en enrumstuga som senare blivit tillbyggd med kök och förstuga. Åsarna är inte genomgående. Tillbyggnaden har sannolikt utförts tämligen snart efter det att byggnaden uppfördes 1816. Åsarna i förstugan och stugan har inte samma utformning. Förstugan och köket är delat med en enkel, uppreglad brädvägg. I en traditionell enkelstugeplan är väggarna mellan rummen timrade.

I förstugan är timret synligt och vitmålat. Dörren in till det långsmala köket är byggd av en enda hyvlad bräda, ca 60 cm bred. Golvet är sentida och består av smala brädor.

Köket har en sentida öppen spis med bakugn. Även här är väggtimret synligt och målat med vit limfärg. Taket består av enkla brädor målade med limfärg. På väggen sitter en hållare för skedar som lär ha använts av fattighjonen.

Från förstugan leder en dörr in till stugan. På grund av utrymmesskäl är dörren nedtagen och förvaras i köket. Golvet i stugan består av breda golvplankor. I rummets nordvästra del finns en smal ydrespis som är försedd med ett svep som sitter med smidda krokar. Svepet är målat i en rödbrun kulör. Takkonstruktionen är synlig med limfärgsmålade brädor och sparrar. Åsen har en inskription: Anno 1809 LHCCO. Sidoåsarna har urtag efter brädor vilket tyder på att det har funnits ett innertak ett s ka tredingstak.

Väggarna är täckta med en målad stänkmålad lerklining som sitter på reverteringshugg. Stänkmålningen är utförd på en ljusrosa bottenfärg med stänk i vitt, grått och blått.

Ett av fönsterfodren har profil som är vanlig under empiren. Samtliga snickerier är målade i en grågrön kulör.

Förstugan där sidoåsen är skarvad vilket tyder på att stugan är tillbyggd.

Förstugan med kroppåsens skarvning och upplag.

Mellanvägg av brädor mellan kök och förstuga. Dörren består av en enda bräda.

Köket.

Sentida om murad spis med bakugn i köket.

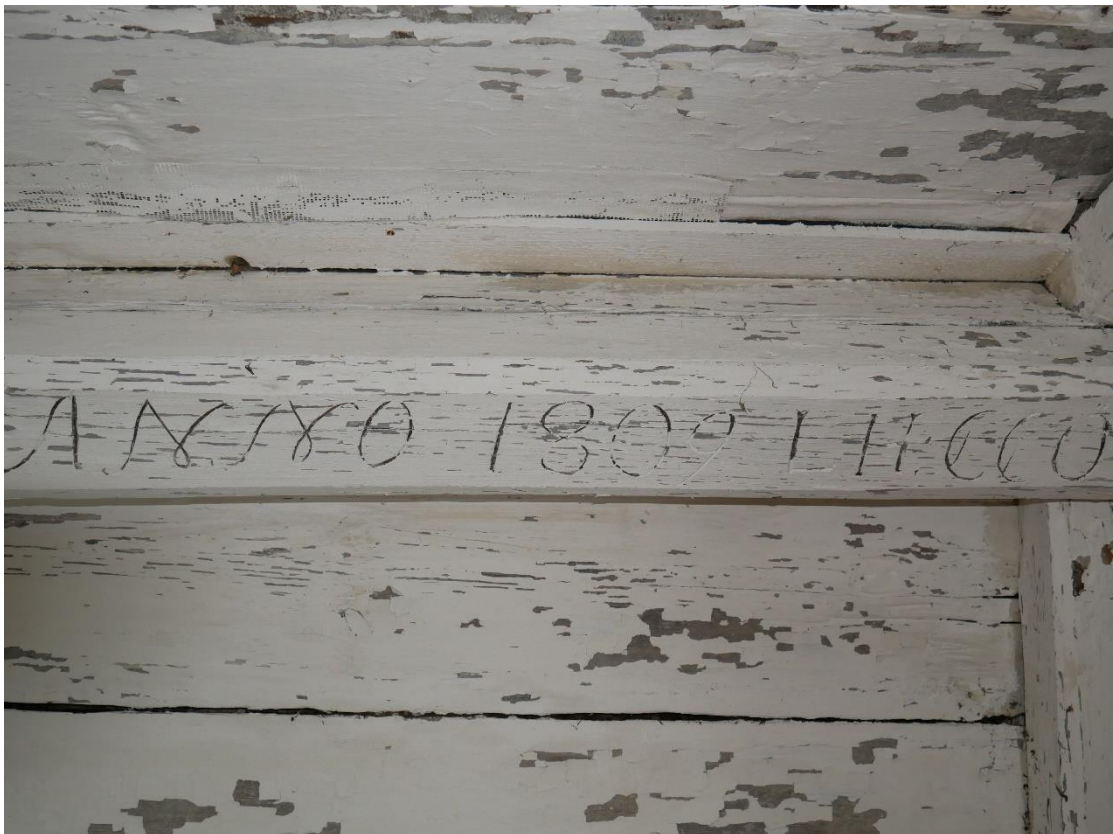
I köket finns en hållare för fattighjonens skedar.

Stugan med synlig takkonstruktion. Väggarna är klädda med lerklining som sitter på reveteringshugg i timret.

Urtag i sidoåsar efter ett innertak, så kallat tredingstak.

Inskription i åsen; Anno 1809 LHCCO.

Ydrespis i norra takfallet med svep av trä.

Detalj svep.

Detalj foder till fönster på norra sidan.

Stänkmålning i stugan över dörrfodren.

Hjälp oss att RÄDDA GATSTUGAN!

Gatstugan behöver renoveras för att inte förfalla totalt. Vi behöver Ditt stöd och ekonomiska bidrag. Vi har en antikvarisk rapport som underlag för arbetet och vi har publicerat den i tre avsnitt:

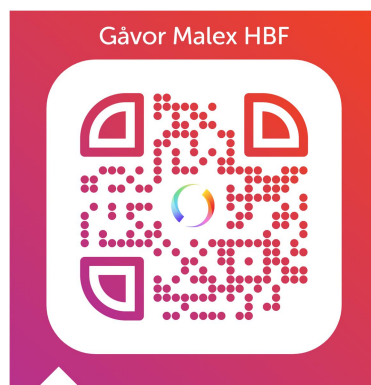
Bakgrund-Beskrivning-Åtgärder

Rapporten hittar ni på vår hemsida: www.hembygd.se/malexander

Gå in via Meny till "Rädda Gatstugan"

Förra året tvingades vi ställa in alla aktiviteter och det ser ut som det blir samma i år! Ett stort ekonomiskt avbräck för vår strävan att förvalta och underhålla vårt gemensamma kulturarv i Malexander.

Sänd DITT Stöd och Bidrag till bankgiro 737-3635
eller Swish 123 582 41 56 eller använd QR-koden nedan!

Swish. Betala enklare.

Tack för DITT Stöd
MALEXANDERS HEMBYGDSFÖRENING

Sänd Ditt Stöd och Bidrag till:

**Bankgiro 767-3635,
Swisha till 123 582 41 56
eller
använd QR-koden nedan!**

Swish. Betala enklare.

Tack för DITT STÖD!

**MALEXANDERS
HEMBYGDSFÖRENING**